

REPUBLIKA

Rok X

ŁÓDŹ, WTOREK, 31-go MAJA 1932 ROKU.

CENA NUMERU 15 GROSZY.

Nr 149

HITLEROWCY U WŁADZY?

Dymisja Brüninga.—Hindenburg dąży do utworzenia rządu z udziałem hitlerowców.

Oczy świata zwrócone na Berlin

Landrat von Gayl kandydatem na kanclerza.—Możliwość rozwiązania Reichstagu.

ADOLF HITLER

Berlin, 30 maja.

Dziś o godz. 12.15 gabinet Rzeszy podał się do dymisji. Prezydent Hindenburg dymisję przyjął.

Berlin, 30 maja.

Powrót Brueninga w charakterze kanclerza, lub ministra spraw zagranicznych przy tworzeniu nowego gabinetu uważany jest za wykluczony. Z kół zbliżonych do rządu donoszą, że kanclerz Bruening kładzie nacisk na zaznaczenie, że między nim a prezydentem Hindenburgiem nie zarysowały się żadne osobiste rozdrzewki, któreby stały na przeszkodzie ponownemu wejściu jego do gabinetu w przyszłości. Ogłoszony został następujący komunikat urzędowy:

— Prezydent Hindenburg przyjął dziś kanclerza Brueninga, który mu złożył dymisję całego gabinetu. Prezydent powierzył dotychczasowemu rządowi Rzeszy tymczasowe prowadzenie agend.

Berlin, 30 maja.

Wiadomość o dymisji gabinetu wywołała tu wielkie wrażenie. W sprawie ustąpienia gabinetu, korespondent P. A. T-a otrzymał z kół politycznych następujące informacje.

Prezydent Hindenburg zgodził się na dymisję Brueninga, ulegając wyraźnemu życzeniu większości społeczeństwa, aby w odpowiedzialnej polityce Rzeszy nastąpił zdecydowany zwrot na prawo.

Prezydent uznał przytem, że obecny gabinet nie posiada dostatecznego autorytetu, aby przyjąć pełną odpowiedzialność za ogłoszenie nowego dekretu. Wczorajsza rozmowa z Hindenburgiem upewniła kanclerza w tym względzie, to też dzisiejsze posiedzenie gabinetu Rzeszy miało tylko na celu ułożenie formuły zgłoszenia dymisji. Główną troską jest obecnie sprawa następstwa po Brueningu.

Narazie pewne jest, że prezydent Hindenburg powołać chce gabinet o strukturze bardziej prawicowej. Niepewne jest natomiast kto będzie desygnowany na to stanowisko. Zdaje się, że największe szanse mają przedstawiciele Prus Wschodnich w radzie państwa baron von Gayl, Brandes i hr. Westarp. Obok tych kwestji personalnych w kółach politycznych omawiana

jest sprawa uzyskania dla nowego gabinetu większości w Reichstagu.

W związku z tem liczą się z możliwością rozwiązania Reichstagu. Rozwój wypadków zależy obecnie głównie od tego kogo prezydent Hindenburg desygnuje na kanclerza. W kółach politycznych uważają, że wykluczone jest, aby Bruening wszedł do nowego gabinetu w charakterze ministra spraw zagranicznych.

Hitler u Hindenburga wykazał wielką ustepliwosć.

Berlin, 30 maja

(Polska Agencja Telegraficzna).

Plany Prezydenta Hindenburga w sprawie desygnowania nowego kanclerza nie są dotychczas znane.

W kółach poinformowanych uważają za pewne, że Hindenburg chce stworzyć rząd koncentracji narodowej, niezależny od poszczególnych stronnictw. Za kandydata mającego najwięcej szans

NA KANCLERZA, UCHODZI BYŁY LANDRAT VON GAYL.

Nowy kanclerz po utworzeniu gabinetu otrzymałby pełnomocnictwo rozwiązania Reichstagu, o ileby rząd jego nie uzyskał votum zaufania.

Berlin, 30 maja

(Polska Agencja Telegraficzna).

Według informacji z kół politycznych Hitler w czasie dzisiejszego przyjęcia u prezydenta Hindenburga okazał wielką ustepliwosć w kwestji terminu rozwiązania Reichstagu.

Koła polityczne liczą się z tem, że przywódca narodowych socjalistów zgodził się na odroczenie decyzji w tej sprawie do czasu zakończenia konferencji lozańskiej.

Uważane jest to

ZA WSTĘP DO KOMPROMISU MIĘDZY PREZYDENTEM HINDENBURGIEM A PARTJĄ NARODOWYCH SOCJALISTÓW,

kompromisu mającego pozyskać Hitlera dla przyszłego gabinetu prawicowego.

Gabinet ten — podkreślają — będzie miał charakter ponadpartyjny, głównie ze względu na konferencje lozańskie.

„Godzina nar. socjalistów wybiła”. Takie oświadczenie drukuje prasa hitlerowska.

Berlin, 30 maja.

Prasa poświęca obszerne artykuły omówieniu kryzysu gabinetowego. Socjalistyczny „Abend” wskazuje, że zadanie, jakie prezydent Hindenburg postawił sobie obecnie jest niewykonalne. Droga, na którą wszedł Hindenburg, prowadzi do stosunków, które w żadnym razie

NIE DADZA SIĘ POGODZIĆ Z KONSTYTUCJĄ.

W każdym razie socjal. demokracja musi być przygotowana do podjęcia niebawem w Reichstagu bezwzględnej walki.

Demokratyczny „Berliner Tageblatt”, jak zresztą i większość innych dzienników

LICZY SIĘ Z MOŻLIWOŚCIĄ ROZWIĄZANIA REICHSTAGU

w najbliższym czasie Bruening ustąpił dlatego, że prezydent pod wpływem czynników zakulisowych zdecydował się zerwać z polityką obecnego rządu i wejść na nowe tory. To co się ma stać,

będzie eksperymentem o wątpliwym wyniku. Zwolnienie Brueninga, którego polityki w żadnym wypadku nie można uważać za lewicową oznaczać może tylko dążenie do

UTWORZENIA DROGI DO WŁADZY RZĄDU ZDECYDOWANEJ PRAWICY

„Vossische Zeitung” uważa, że do upadku Brueninga przyczyniła się przede wszystkim zakulisowa kampania agrarjuszy wchodzących - pruskich, którzy za wszelką cenę chcieli obalić jego projekt kolonizacyjny, przewidujący parcelację wielkich majątków.

Centrowa „Germania” wskazuje na wielką odpowiedzialność prezydenta Hindenburga wobec sytuacji zagranicznej Niemiec.

Dziennik domaga się jaknajszyszego zlikwidowania kryzysu przez utworzenie gabinetu zdolnego do działań.

Zdaniem „Deutsche Allgemeine Zeitung” dymisja Brueninga była epilogiem ukrytego rozdrzewienia między Hindenburgiem a rządem Rzeszy, zapoczątko-

Berlin, 30 maja.
(Polska Agencja Telegraficzna).

Prezydent Hindenburg przyjął dziś prezydenta Reichstagu Loebego. Następnie w kolejnym porządku odbyły się przyjęcia przedstawicieli socjal-demokratów Breitscheida i Welsa oraz reprezentantów partji narodowych socjalistów Adolfa Hitlera i posła Goeringa. Przyjęcia kontynuowane będą w dalszym ciągu w dniu jutrzejszym. Przed południem prezydent Hindenburg konferować będzie z przywódcami centrum i niemiecko - narodowych.

Frakcja socjal. demokracji odbyła dziś poufne narady. Obrady partji centrowej zwołane zostały na jutro.

★

Londyn, 30 maja

(Polska Agencja Telegraficzna)

Wiadomość o ustąpieniu Brueninga wywołała w Londynie przygnębiające wrażenie. Gazety wieczorne nie komentują wprawdzie jeszcze tego faktu, lecz wszystkie stwierdzają, że rezygnacja Brueninga jest dla Europy wielką niespodzianką, zwłaszcza, że nastąpiła w przeddzień konferencji lozańskiej.

„Evening Standard” pisze, że o ile otwarcie konferencji lozańkiej znajdzie Hitlera u steru Niemiec, to zadaniem konferencji będzie raczej uszlachetnienie „kłów smoka” niż stworzenie dobrotliwego międzynarodowego.

★

Berlin, 30 maja.

(Polska Agencja Telegraficzna).

Kanclerz Bruening, który początkowo zamierzał złożyć swój urząd i wyjechać niezwłocznie na urlop, w ostatniej chwili zdecydował się pozostać w Berlinie.

wanego zakazem w stosunku do narodowo - socjalistycznych oddziałów szturmowych. Skład nowego rządu musi mieć wyraźne piętno prawicowe. Narodowi socjaliści muszą wejść do gabinetu.

Hugenbergowska „Lokal Anzeiger” stwierdza, że dotychczasowy gabinet utrzymywał się tylko dzięki zaufaniu prezydenta Hindenburga do osoby Brueninga. Natychmiastowym znknięciem tego zaufania musiałaby być zasadnicza zmiana kursu polityki.

Hitlerowskie „Angriff” i Voelkische Beobachter” ogłaszają rozszczenie narodowych socjalistów do objęcia władzy w państwie. „Angriff” oświadcza: **GODZINA NARODOWYCH SOCJALISTÓW WYBIŁA.**

Wszechniemiecka „Deutsche Zeitung” wspomina o możliwości utworzenia gabinetu wojskowych z landratem von der Osten na czele.

Za gabinetem tym stałby gen. Schleicher.

DŹWIĘKOWY KINOTEATR

"CAPITOL"

Dziś premiera!

Niezrównany czeski komik filmowy słynny „C. K. Feldmarszałek“
VLASTA BURIAN bawi i rozśmiesza do łez

w najnowszym przeboju dźwiękowym reżyserji Karola Lamac'a

„ON I JEGO SIOSTRA”

W dalszej roli głównej: rozkoszna i miła ANNA ONDRA

NADPROGRAM DŹWIĘKOWY DODATEK oraz aktualności z kraju. CENY POPULARNE. Sala mechanicznie wentylowana i chłodzona. BILETY ULGOWE WAŻNE BEZ OGRANICZEŃ. Początek w dni powszednie o 5-ej, w soboty i niedziele o 1-ej w poł.

NIE ZAPŁACIMY ANI GROSZA WIĘCEJ

Wrażenie dymisji Brüninga w Warszawie.--Co mówi przedstawiciel kół rządowych?

Warszawa, 30 maja.

(B) Wiadomości o dymisji rządu kanclerza Brueninga nadeszły do Warszawy w godzinach popołudniowych.

Poselstwo polskie w Berlinie zawiadomiło telefonicznie ministerstwo spraw zagranicznych o tym wypadku, a stamtąd złożono raport premierowi Prystorowi.

Wkrótce po nadejściu tej wiadomości do Warszawy, korespondent nasz miał sposobność rozmawiać z wybitnym przedstawicielem polskich kół rządowych.

W odpowiedzi na zapytanie, w jaki sposób rozumieć należy przyspieszenie dymisji rządu Brueninga a szczególnie fakt ustąpienia jego tuż przed konferen-

cją reparacyjną w Lozannie, na której dla Niemiec decydować się mają sprawy najwyższego znaczenia — odpowiedziano nam, że właśnie zbliżający się termin konferencji lozańskiej wpłynąć musiał na decyzję kanclerza Brueninga. Prezydent Hindenburg pozostaje pod wielkim wrażeniem ostatnich zwycięstw hitlerowskich w wyborach do parlamentów krajowych niemal wszystkich krajów niemieckich.

PREZYDENT HINDENBURG ZAŻAŁ OD BRUENINGA PRZYSUNIECIA ORJENTACJI SWEGO GABINETU NA PRAWO

w tym celu aby skład gabinetu niemieckiego bardziej odpowiadał wyrażonym w toku wyborów intencjom narodu niemieckiego.

Oczywiście, że prezydent Hindenburg w pierwszym rzędzie miał na myśli zorientowanie gabinetu Brueninga W KIERUNKU PÓJŚCIA PO LINJI DEZYDERATÓW HITLEROWSKICH a przedewszystkiem w kierunku najważniejszego dezyderatu — natychmiastowego wstrzymania i

SKRĘŚLENIA WSZELKICH WYPŁAT REPARACYJNYCH.

Kanclerz Bruening wydawał się jednak Hitlerowi jak i pewnym niemieckim kołom wojskowymi osobistością zbyt łagodnie usposobioną w stosunku do kontrahentów dawnej Ententy.

Zarówno Hindenburg jak i prawicowe koła niemieckie wyraziły przekonanie, że Bruening może w Lozannie oka-

zać się zbyt „miękkim“ i ustepliwym w całym szeregu punktów.

Niemcy pragną mianowicie w Lozannie postępować bardziej energicznie — oczywiście w swym przekonaniu — aniżeli Bruening i chcą postać do Lozanny kogoś, kto bardziej stanowczo od Brueninga umiał powiedzieć:

— NIE ZAPŁACIMY ANI GROSZA WIĘCEJ!

Polskie koła polityczne rozumieją więc ustąpienie rządu Brueninga jako przygotowanie do konferencji lozańskiej i stworzenie frontu umożliwiającego delegacji niemieckiej najbardziej kategoryczne stanowisko negatywne w odniesieniu do dalszych spłat reparacyjnych.

Niemcy na lądzie, Anglja na morzu mają panować niepodzielnie.

Sensacyjny wywiad pisma angielskiego z Hitlerem.

Londyn, 30 maja

(Polska Agencja Telegraficzna).

Dzisiejszy „Daily Sketch“ ogłasza wywiad swego korespondenta z Adolfem Hitlerem. Rozmowa odbyła się w Brunatnym Domu w Monachjum a treść jej, przetelefonowana niezwłocznie do Londynu, wywarła w angielskich kołach politycznych silne wrażenie.

Hitler rozpoczął zwierzenia od scharakteryzowania nędzy, jaką przeżywa naród niemiecki. Zagadnięty, czy Rzesza Niemiecka zamierza płacić reparacje, oświadczył wyraźnie, iż przypuszczenia tego rodzaju należy zaliczyć do mrzonek.

Co do stosunków narodowych socjalistów wobec dynastji Hohenzollernów, Hitler oświadczył, że stronnictwo jego nie żywi złych uczuć do b. cesarza i jego rodziny. Najlepszym tego świadectwem jest szczegól, że ks. August Wilhelm Hohenzollern zalicza się do pionierów hitleryzmu.

— Od trzynastu lat — oświadczył Hitler — wycęzałem wszelkie siły, aby doprowadzić do porozumienia Rzeszy Niemieckiej z Anglią. W tej dziedzinie udało mi się pozyskać poparcie całego stronnictwa. Natomiast wszelkie próby porozumienia z Francją okazały się bez nadziejne.

— Wierzę — mówił Hitler — że Anglja zrozumie naszą dobrą wolę. Jeżeli w historii popełniliśmy szereg omyłek, są to omyłki do wybaczenia. Nie powtórzy się już więcej „pokazywanie żelaznej pięści“, jak to się zdarzyło w latach

1898 i w 1911. Były to nietakty, nie mające nic wspólnego z duchem narodu.

Gdy rozmowa przeszła na temat rozbrojenia, Hitler ożywił się nagle i zawołał:

— Anglja musi mieć najsilniejszą flo-

tę w Europie, a my najsilniejszą armię. Jest to kapitalny warunek dla utrzymania równowagi.

O komunistach Hitler wyraża się pogardliwie. Twierdzi, że obóz ten jest wyjątkowo krzykliwy, nie czyni jednak za-

dnych postępów. Narodowi socjaliści po dojdzie do władzy, postarają się unieszkodliwić komunistów.

— Jesteśmy na dobrej drodze — zakończył Hitler — potrzeba nam tylko Cromwella.

Napreżona sytuacja w Gdańsku przedmiotem konferencji min. Zaleskiego z komisarzem Papee.

Warszawa, 30 maja.

(B) Do Warszawy przybył z Gdańska komisarz generalny Rzpłitej Kąźmierz Papee i odbył kilka konferencji w ministerstwie spraw zagranicznych.

Komisarz Papee konferował z min. Zaleskim i wicemin. Beckiem. Tematem

tych rozmów jest oczywiście napreżona sytuacja w Gdańsku a jednocześnie ustalenie sposobu wykonania ostatniej rezolucji Ligi Narodów powziętej odnośnie do zatargu polsko-gdańskiego na tle kolejowym i celnym.

Jednocześnie minister Papee przy-

wózł do Warszawy protest władz gdańskich przeciwko uprawianemu przez prasę polską bojkotowi przeciwko Gdańskowi i Zoppotom.

Senat gdański skarży się jak wiadomo, że prasa polska nawołuje ludność do niewyjeżdżania latem do Zoppot i wogóle na wybrzeże gdańskie, grożąc tym, którzy tam wyjadą zorganizowanym bojkotem całej opinji polskiej.

Ograniczenie nadmiernych wynagrodzeń członków zarządów i rad nadzorczych.

Warszawa, 30 maja.

(B) Dowiadujemy się, że rząd przygotował do ogłoszenia w najbliższych dniach dekretu Prezydenta Rzpłitej o ograniczeniu nadmiernych wynagrodzeń członkom zarządów i rad nadzorczych w przedsiębiorstwach przemysłowych i handlowych.

Dekret ten, którego celem jest obniżenie kosztów produkcji i przystosowanie ich do zmienionej sytuacji finansowej ma stworzyć podstawę prawną pozwalającą zmienić obecnie istniejące umowy czy też przepisy o wynagrodzeniu członkom ciał kierowniczych w przemyśle i handlu.

Dekret ten obok wielkiego znaczenia gospodarczego posiadać będzie również wielkie znaczenie społeczne.

Ilość ofiar

walk pod Szanghajem

aPryż, 30 maja.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Urzędowy komunikat chiński donosi, że podczas walk między wojskami chińskimi i japońskimi w okręgu szanghajskim padło od początku 1932 r. 214 oficerów i 4060 szeregowców chińskich. Liczba rannych wynosi 617 oficerów i 1153 żołnierzy.

Walka z kryzysem w Ameryce

Gigantyczny plan uruchomienia robót publicznych.

We wszystkich krajach świata sroży się kryzys zaufania, paraliżując życie gospodarcze, powodując wstrząsy monetarne i czyniąc bezpłodnymi wszelkie wysiłki, zmierzające do przywrócenia zachwianej równowagi ekonomicznej. Historia ostatnich kilku miesięcy okazała w całej pełni bezmierną wagę czynnika dotąd w życiu gospodarczym niedocenianego: czynnika — psychologicznego. Okazało się, że podobnie, jak w czasie wojny, tak i w czasie pokoju, psychologia zbiorowa jest jedną z najważniejszych sił, kształtujących bądź pozytywnie, bądź negatywnie bieg wypadków.

Nie ulega np. wątpliwości, że jedna z przyczyn trwania marazmu obecnego jest brak chęci ze strony przedsiębiorców do czynienia jakichkolwiek inwestycji, do przedsięwzięcia jakiejkolwiek akcji w kierunku wznowienia lub rozszerzenia działalności gospodarczej. Niechęci tej nie zdoła nawet usprawiedliwić rzekomy brak kapitałów. Nawet w ubogiej w kapitały Polsce znalazłyby się środki na wznowienie ruchu inwestycyjnego. Dowodem — dodatni, jako przejaw zaufania do waluty, ale niepokojący, jako wyraz skrajnej nieufności do przyszłości gospodarczej — wzrost oszczędności w PKO. w ciągu ostatniego roku. Dowodem tezauryzacji pieniędzy, oceniana przez wybitnych znawców naszego rynku pieniężnego na 100—150 milionów dolarów, a więc na sumy — jak na nasze stosunki — olbrzymie, ale które marniejąc bezpłodnie w

„pończosze“, potęgują depresję i zacieśniają możliwości pracy dla obywateli i dla państwa.

Podobna jest sytuacja w Ameryce. Jak u nas, tak i tam — choć w odpowiednio większych rozmiarach — bilety bankowe gromadzą się bezpłodnie, nie objawiając żadnej skłonności do powrotu do produktywności działalności gospodarczej. Ale rząd amerykański nie ustaje w wysiłkach, aby zmienić taki stan rzeczy, obudzić zaufanie i ducha inicjatywy oraz przywrócić pieniądzu jego normalną funkcję: finansowania życia gospodarczego kraju.

Ale opinia amerykańska nie jest jednomyślna w poglądzie na środki, mogące spowodować poprawę sytuacji kraju. Zgrubsza dadzą się wyróżnić dwa zasadnicze punkty widzenia. Wedle pierwszego — tradycyjnego — wszelki interwencjonizm jest niebezpieczny i nieskuteczny. Drugi, przeciwnie, uważa rząd za jedyne możliwe źródło poprawy i ratunek widzi w zorganizowaniu wielkich robót publicznych, których podstawą finansową byłyby wielkie emisje obligacji państwowych. Zwolennicy obu szkół zgodni są w uznaniu, że powrót do normalnych warunków życia gospodarczego nie może nastąpić bez wskrzeszenia ducha inicjatywy prywatnej, jedynie zdolnej dostarczyć kapitałów przedsiębiorstwom oraz dać pracę bezrobotnym. I całkowicie jednomyślny jest pogląd, że owe wskrzeszenie ducha

inicjatywy jest jednoznaczne z powrotem zaufania.

Ale tu zaczynają się rozbieżności. Interwencjonisci uważają, że obecny kryzys zaufania u bankierów, kupców, ludzi interesu ma podłoże czysto psychiczne, że istnieją obiektywne warunki poprawy, i energicznie bodziec ze strony rządu może skutecznie oddziaływać na ekonomję prywatną i wprawić w ruch maszynę ekonomiczną. Zwolennicy tradycjonalizmu gospodarczego uważają przeciwnie, że ów kryzys zaufania warunkowany jest przyczynami realnymi, a nie zwykłą depresją psychiczną; że proces przystosowania cen do nowych warunków życia gospodarczego nie został jeszcze zakończony, że urzeczywistnienie na wielką skalę zakrojonego programu robót publicznych musi doprowadzić kraj do katastrofy, gdyż jego warunkiem jest powiększenie podatków, które musiałyby dostarczyć środków dla obsługi wypożyczonych kapitałów i że wreszcie rzucenie nowych i bardzo poważnych emisji obligacji wywołałoby spustoszenia na rynku tych walorów i wystawiłoby przedsiębiorstwa, które zainwestowały wielkie kapitały w obligacjach państwowych na nowe, ciężkie trudności finansowe.

Trudno odmówić słuszności argumentom zwolenników dawnej szkoły. Ale Amerykanie nie chcą przypatrywać się biernie, aż czas dokona swego dzieła. Uważają snadź za Hooverem, że

„nie jest zgodne z dostojnością natury ludzkiej przyglądać się pożarowi i nie podjąć wysiłku ugaznienia go“. Na gruncie takiego przekonania wyrosły wszystkie owe bezprzykładne wysiłki przewyciężenia kryzysu, jakich jest widownią Ameryka w ciągu ostatnich miesięcy. Celem tych wysiłków było w pierwszym rzędzie uzdrowienie finansowe i monetarne kraju. Uznano, że w tej dziedzinie oddziaływanie psychologiczne i materialne rządu może liczyć na powodzenie, podczas gdy sanacja ekonomiczna w ściślejszym znaczeniu wymyka się z pod mocy oddziaływającej rządu i winna być raczej dziełem miliona inicjatyw prywatnych.

Niepowodzenia „planowych“ poczynań w dziedzinie monetarnej i kredytowej nie zniechęciły kierowników życia gospodarczego Stanów Zjednoczonych. Ameryka gotuje się do nowego potężnego wysiłku w kierunku przewyciężenia kryzysu. Tym razem atak zwraca się już nie na pozycje finansowe i monetarne, ale w sam ośrodek kryzysu ekonomicznego, w — bezrobocie. Kilka miliardów dolarów ma być wyasygnowanych na uruchomienie robót publicznych w nieznanym w dziejach rozmiarach. Jeżeli Ameryka istotnie podejmie ten bezprzykładny eksperyment, to śmiało będzie można powtórzyć za Irvingiem Fisherem, że moment przyjęcia projektu Wagnera będzie punktem zwrotnym w dziejach gospodarczych tego kraju.

J. W.

Przed inflacją w Ameryce.

Komisja senatu amerykańskiego za deprecjacją dolara. — Silna podaż dolarów na rynku londyńskim.

Paryż, 30 maja.

„Agence Economique et Financière“ donosi, że senacka komisja bankowa zamierza przyczynić się do pewnego stopnia do uchwalonego przez izbę reprezentantów Goldsbrough's Billu, który wzywa rząd i banki federalne do przywrócenia wysokości cen do poziomu lat 1921 — 1929.

CO RÓWNAŁOBY SIĘ DEPRECJACJI DOLARA O 30 PROC.

Nie jest wykluczone, że z powodu rychłego zakończenia sesji parlamentarnej uchwała tego billu ulegnie odroczeniu. Słny odpływ złota ze Stanów Zjednoczonych, jak i ostatnio zaznacza się, pozostaje w związku z możliwością uchwalenia Goldsbrough's Billu.

Maszyna piekielna

w pobliżu poselstwa duńskiego w Białogrodzie.

Białogród, 30 maja.

(Polska Agencja Telegraficzna)

W sąsiedztwie gmachu poselstwa duńskiego znaleziono ubiegłej nocy maszynę piekielną. Tejże nocy w pobliżu jednej z drukarni eksplodowała bomba, wyrządzając znaczne szkody materialne.

Znaleziono również bombę koło budynku szkolnego. Bomba ta jednak nie wybuchła. Bomby poddane zostały badaniom, przyczem stwierdzono, że mechanizmy ich były te same, co w bombach, które eksplodowały poprzednio w okolicy dworca kolejowego, należy więc przypuszczać, że wszystkie projektowane zamachy bombowe pochodzą z tego samego źródła.

Londyn, 30 maja.

„Financial News“ donosi, że perspektywy dolara oceniane są w Londynie dość pesymistycznie. Podaż zgłaszają wszystkie rynki. Bank Angielski zaczął znów skupywać dolary, dzięki czemu w transakcjach gotówkowych kurs dolara zdołał utrzymać się korzystnie, natomiast w transakcjach terminowych, któ-

rych Bank nie zawierał, kurs obniżył się dość znacznie. Skup dolarów przez Bank Angielski wzbudza krytykę sfer bankowych.

Jak stwierdza oficjalna statystyka Stanów Zjednoczonych, ilość zgłoszonych przez banki amerykańskie w roku bieżącym niewypłacalności wyniosła:

Sprzysiężenie wykryte w Brazylii. Sztab spiskowców na okręcie.

Nowy Jork, 30 maja.

W Brazylii wykryto wielki spisek, zmierzający do zamachu stanu. Na czele spisku stali eksperci ministrowie oraz wyżsi wojskowi, przeważnie oficerowie wojsk lotniczych. Spiskowcy odbywali narady na krążowniku „Don Pedro“, którego załoga była również wciągnięta do sprzysiężenia.

Dwie eskadry torpedowców z krążownikiem na czele otoczyły „Don Pedro“. Przy pomocy sygnałów świetlnych zajął on kapitana okrętu, że o ile w przeciągu 10 minut nie wywiesi białej flagi, to nastąpi atak.

Przestraszeni spiskowcy wywiesili flagę na maszcie i poddać się. Okręt ze spiskowcami przyholowano do portu w

Rio de Janeiro. Tu dopiero na pokład wkroczyły władze bezpieczeństwa. — Między spiskowcami znaleziono ośmiu byłych ministrów, czterech generałów, jednego kontradmirała oraz niemal wszystkich oficerów wyższych stopni wojsk lotniczych. Sprzysiężeni znaleźli się w więzieniu.

W związku z wykryciem spisku, brazylijskie ministerstwo wojny zawiesiło w czynnościach niemal wszystkich oficerów wojsk lotniczych. W stolicy i na prowincji odbywają się liczne aresztowania.

Na krążowniku „Don Pedro“ znaleziono kompromitujące dowody z których wynika, że spisek był przygotowany na dzień 6 czerwca r. b.

Dalsze rozruchy w Bombaju

Tłum napada na oddziały wojskowe

Bombaj, 30 maja.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Doszło tu ponownie do zaburzeń. Oddziały wojska musiały interwenjować, przyczem rozszalały tłum zarzucał je gradem pustych butelek. Aresztowa-

no 17 osób.

W czasie zajścia jedna osoba została zabita, wiele zaś odniosło rany.

Sklepy są zamknięte.

Oddziały wojskowe w samochodach pancernych patrolują ulice.

w styczniu 361, w lutym 128, w marcu 53 i w kwietniu 70. Od początku roku bieżącego 612 banków amerykańskich zamknęło swe kasy. Banki te posiadały depozytów na sumę 271 miliardów dolarów. Ponownie otworzyły swe kasy w kwietniu 25 banków i tyleż w marcu. Od początku roku 109 banków wznowiło czynność.

Londyn, 30 maja

(Polska Agencja Telegraficzna)

Bank Angielski w dalszym ciągu skupuje złoto. W dniu dzisiejszym zakupiono złota za 807.000 złotych funtów.

Buenos Aires, 30 maja.

(Polska Agencja Telegraficzna)

Donoszą z miasta Salta, że mieszkańcy zostali zaalarmowani gwałtownym i nagłym wstrząsem ziemi, któremu towarzyszył huk podobny do eksplozji. — Jak się okazało wstrząs spowodował olbrzymi meteor, który spadł w okolicy oddalonej o 18 klm. od miasta i eksplodował w chwili zderzenia się z ziemią.

Parcelacja Miasta - Lasu Sokolnik.

W związku z fałszywymi wiadomościami, które w ostatnich miesiącach były rozpowszechniane dla korzyści trzecich osób, a ze szkoda nie tylko moja, ale też niektórych nabywców, którzy się przyłączyli do tych wystąpień, niniejszym zawiadamiam:

- 1) że pocinagam do odpowiedzialności wszystkie osoby, które winne są świadomego rozsiewania fałszywych i obelżywych wiadomości,
- 2) że sprawa sporna wielkości działek została pomyślnie załatwiona,
- 3) że pomiary szczegółowe na terenach wykonuje się.

Wzywam więc powtórnie w tej drodze nabywców do spełnienia przyjętych przez nich zobowiązań i przestrzegam przed prawnymi skutkami jednostronnego uchylania się od wykonania warunków umowy.

Aleksander Rozsrocki

Dźwiękowe Kino
„CASINO”
 Początek o godz. 4.30 po poł.

Na ogólne żądanie publiczności jeszcze jeden dzień—dziś nieodwołalnie poraz ostatni!
Obcym Wolno Pałować w roli gł. **Norma SHEARER**
 Ceny miejsc niższe **Zł. 1.— 1.50 i 2.**

DŹWIĘKOWE
GRAND-KINO
 Dziś poraz ostatni!

Wielki film erotyczno-obyczajowy w dźwiękowo-mówionej wersji czechoskiej reżyserji słynnego MACHATY twórcy „Eroticonu”
ŁZY 20-LETNIEJ

Zwykła historyjka, lecz jak wzrusza, jak podnieca, jak emocjonuje. Film dla nas zrozumiały. Film w języku czechoskim. Nadprogram najnowszy tygodnik dźwiękowy Foxa. Sala nowoczesnie chłodzona i wentylowana. Ceny miejsc zniżone. Aparatura W. Stern-Electric. Początek o g. 4.30 po poł.

1-szy Dźwiękowy Kino-Teatr w Łodzi
„SPLENDID”
 Narutowicza 20.
 Nieodwołalnie ostatnie 2 dni!
 Początek o godz. 4-ej.

Godzina z tobą
 w rol. gł. Maurice Chevalier i Jeanette MacDonald
 Ceny miejsc na wszystkie seanse
zł. 1.- i 1.50.

Tomaszów - Mazowiecki
WALKA O TANI PRĄD ELEKTRYCZNY.
 Dzisiaj porozumiewawcza komisja abonentów prądu elektrycznego w Tomaszowie wysłała memorjały do P. Prezydenta Rzplitej i ministra pracy w sprawie trwającego nadal zatargu z belgijskim towarzystwem. Na memorjałach tych podpisani są przedstawiciele wszystkich organizacji i cechów solidaryzujących się z akcją obniżki ceny na energię elektryczną.
SPRAWY BUDŻETOWE.
 Urząd wojewódzki nadesłał już budżet miasta Tomaszowa Mazowieckiego na rok 1932-33 z odnośnymi uwagami i poleceniami. W związku z tem odbędzie się jutro o godz. 19.30 w gmachu ratusza posiedzenie rady miejskiej, poświęcone szczególnie sprawom budżetowym.
WYNIKI EGZAMINÓW MATURALN.
 W sobotę zakończone zostały egzaminy maturalne w koedukacyjnym żydowskim gimnazjum humanistycznym. Uczniowie tejsze szkoły zdawali przed komisją, składającą się z profesorów tujszego gimnazjum humanistycznego i kupców.
 Świadectwa dojrzałości otrzymali: Balbinówna, Belfer, Majerowicz, Rozenbaumówna i Rosenwein I.

Czy można palić w tramwajach?
Ankieta-konkurs naszych Czytelników. — Za najlepsze odpowiedzi przyznawane będą nagrody.

Poruszone przez nas w ankiecie konkursowej zagadnienie zakazów palenia tytoniu w różnych miejscach wywołało zainteresowanie Czytelników, czego dowodem są liczne zapytania, co do przedmiotu konkursu - ankiety: Czytelnicy, którzy chcą wziąć udział w ankiecie konkursowej, powinni odpowiedzieć pisemnie redakcji na dwa pytania:
 1) Czy należy znieść zakaz palenia tytoniu w wagonach tramwajowych a przynajmniej ograniczyć ten zakaz w ten sposób, aby tylne wagony w pociągach dwuwagonowych były „dla palących“?
 2) Czy nie należałoby znieść zakazu palenia w innych jeszcze miejscach, gdzie dotychczas zakaz ten obowiązuje i w jakich?..
 Odpowiedzi na te pytania należy nadsyłać do redakcji niniejszego pisma w zamkniętej kopercie z załączeniem wyciętego poniższego kuponu:

Do Komisji Konkursu-Ankiety
 Zgłaszam niniejszym swój udział w konkursie ankiety i załączam odpowiedź na pytania:
 Nazwisko i imię .....
 Miejscowość .....
 Ulica i numer domu .....

Komisja Konkursu - Ankiety, wyłoniona z naszej redakcji rozstrzygnie o najlepszych odpowiedziach. Decyzje Komisji są bezapelacyjne. Najlepsze odpowiedzi będą drukowane pod nazwiskiem autora, albo bez nazwiska (zależy to od specjalnego życzenia biorącego udział w konkursie - ankiecie). Termin nadsyłania odpowiedzi do dnia 3 czerwca r. b.
 Najlepsze odpowiedzi będą nagrodzone, a mianowicie na nagrody przeznaczamy:
I nagroda: 10 sztuk cygar „Regalia”, 25 sztuk cygar „Favoritas”, 1 kolekcja papierosów 200 sztuk oraz 1 kolekcja papierosów 100 sztuk.
II nagroda: Kolekcja papierosów — 200 sztuk i 10 sztuk cygar „Regalia”.
III nagroda: jedna kolekcja papierosów — 200 sztuk.
IV nagroda: kolekcja papierosów — 100 sztuk.
V nagroda: kolekcja papierosów — 100 sztuk.
VI nagroda: kolekcja papierosów — 100 sztuk.
VII nagroda: kolekcja papierosów — 100 sztuk.
VIII nagroda: kolekcja papierosów — 100 sztuk.

Poris uczenie szkoły tańca
Z. Kruszówny i M. Alpernówny.
 Panie Kruszówna i Alpernówna, wzorem lat ubiegłych, również i tegoroczny pokaz pracy szkolnej poświęciły niemal wyłącznie działalności pedagogicznej w dziedzinie gimnastyki i rytmiki.
 W ramach kilkuminutowego występu (bo tyle wypada na poszczególną grupę pokazywały nam kierowniczkę szkoły skrótu lekcji dzieci młodszych, dzieci starszych i wreszcie training pań. Z fragmentów tych można jednak było wysnuć poglądy na całokształt pracy w szkole, której głównym staraniem jest, jak się przekonaliśmy zresztą i w latach ubiegłych, osiągnięcie u uczennic najsprawniejszego opanowania ruchowego i dążność do wypracowania rzetelnej techniki tanecznej. W tym kierunku i w tej dziedzinie praca pp. Kruszówny i Alpernówny, fachowo znakomicie zglebiona, wydaje rezultaty istotnie nieprzeciętne.
 Młotem urozmaitaniem popisu było widowisko pod tytułem „W krańcu baśni”, wykonane z dużą swobodą i szczerym wdziękiem przez najmłodszą działkę szkolną.
 L. P.

PORADNIA ARCHYTEKTONICZNO - BUDOWLANA ŁÓDZKIEGO STOWARZYSZENIA ARCHYTEKTÓW.
 W celu umożliwienia wszystkim budującym otrzymania fachowych porad i wskazówek, dotyczących wszelkich spraw, związanych z budową, Łódzkie stowarzyszenie architektów uruchomiło poradnię architektoniczną - budowlaną, w której członkowie Stowarzyszenia udzielają osobom bezpośrednio zainteresowanym bezpłatnych porad i informacji.
 Poradnia mieści się w lokalu Stowarzyszenia przy ul. Zachodniej 66 i czynna jest we wtorki i piątki w godz. 5—7 po poł.

Westergard budzi zdumienie i postrach

Wczorajsze walki w cyrku trzymały przepelnioną widowisną przez cały czas w najwyższym napięciu.
 Krauzer stoczył ciekawą walkę z olbrzymim Kawanem. Wreszcie w 24-ej minucie zwyciężył efektywnym kontratakem z tylnego pasa żydowski hercules.
 Postrach wszystkich ringów świata, Westergard już w 4-ej minucie zwyciężył Koleffą.
 Wspaniałą walkę zademonstrował Garkowienko i Olivera. Oliverze udało się założyć nelsona Garkowienko. Pomimo niebywałych wysiłków Garkowienko zupełnie wyczerpany poddał się w 59-ej minucie.
 Torno z Birkenmayerem bawił się przez 9 minut jak z dzieckiem, po kilku przerzutach przez głowę zwyciężył bez większego wysiłku.
 Dziś największą sensacją jest decydująca walka Krauzera z Garkowienką, oraz spotkanie dwóch olbrzymów Westergarda z Olivera.
 Pozatem decydującą walkę stoczy Kawan z Birkenmayerem i walkę wolnoamerykańską Torno z Koleffem.

Ani grosza kredytu
 bez zasięgnięcia informacji w Biurze
„WYWIAD KREDYTOWY”
 Największe w Łodzi Biuro Informacji kredytowych — 1500 własnych korespondentów w kraju i zagranicą
NARUTOWICZA № 30
 tel. 129-30.

MOTYWY POLITYKI GOSPODARCZEJ A KARTEL PRZEDZALNICZY.
 Pod powyższym tytułem wygłosi niebawem w Łodzi odczyt prof. Wyższej szkoły handlowej w Warszawie p. Henryk Tenenbaum. Prelegent, który przez dłuższy czas stał na czele departamentu handlowego ministerstwa przemysłu i handlu, a ponadto pozostaje w bliskim kontakcie z Lewiatanem, jako były redaktor „Przeglądu Gospodarczego” i jeden z dyrektorów Centralnego związku przemysłu, omówi zarówno całokształt gonodarki karteli przemysłowych w Polsce, jak i założenia polityczno - gospodarcze kartelizacji włókiennictwa z szczególnością uwzględnieniem łódzkiego Zrzeszenia producentów przędzy bawełnianej.
 O dacie odczytu nastąpią specjalne zawiadomienia.

WYKŁAD PIERWSZEGO W POLSCE PROFESORA PRAWA — KOBILTY.
 Na zaproszenie stowarzyszenia aplikantów adwokackich i sądowych wygłosi pani dr. Zofia Rynkiewicz, prof. wydz. prawa Wolnej Wszechnicy Polskiej w Warszawie odczyt, na temat: „Stanowisko prawno - prywatne kobiety” według praw, obowiązujących na ziemiach Polski.
 Odczyt odbędzie się we wtorek, dnia 31 maja b. r. o godzinie 9-ej wieczorem w sali towarzystwa prawniczego przy ul. Piłkowskiej 91.
 Wykład ten ze względu na temat, jak i osobę prelegentki — pierwszego w Polsce profesora prawa — kobiety, wzbudził zrozumiałe zainteresowanie. Wstęp dla członków stowarzyszenia i wprowadzonych gości.

KINO - TEATR „RAKIETA W OGRODZIE.
 Jedynym abstrahującym całą Łódź od kilku dni tematem jest mające nastąpić w dniu dzisiejszym otwarcie sezonu letniego w ogrodzie przy ulicy Sienkiewicza 40 przez kino-teatr „Rakietę”. Szczęśliwie, jakie przedstawiły się do publicznej wiadomości o imponującym wyglądzie nowoczesnego budynku letniego i ogrodzie w jakim się ten przepiękny przybytek X Muzy znajduje, nie są w stanie odmalować rzeczywistości.
 Fakt, że przepiękny gmach letniego kina-teatru zabudowany jest przed rozpoczęciem, jak również, że „Rakietę” jest jedynym letnim kina-teatrem w Łodzi i to urządzone na europejską skalę — wszystko to przemawia za wyrażeniem słów uznania dyrekcji „Rakiety”, która dziełem swym dała dowód zrozumienia istotnych potrzeb naszego miasta.
 Innowacyjnym elementem letniego teatru „Rakiety” będzie rewelacyjny przebieg p. t. „Dwa serca biją w walca tańca” w wersji polskiej.

Dr. Jan Polak
 choroby wewnętrzne i alergiczne (astma, pokrzywka, migrena, reumatyzm)
ul. Al. Kościuszki 53,
 tel. 246-10.
 Godziny przyjęć 6—7.

PROPAGANDOWE ZAWODY STRZELECKIE.
 Dnia 28 i 29 bm. Komenda Grodzka Z. S. urządziła Propagandowe Zawody Strzelecko-Luczne.
 Udział wzięło 678 zawodników i 50 zawodniczek. Uzyskało odznakę strzelecką kl. III-ej — 208 kl. II-ej — 59, oraz zdobyło 11 Odznak Łucznych kl. III-ej.

Nieście pomoc najbiedniejszym

Pulowery artystyczne
 ROBIONE RĘCZNIE NA DRUTACH.
 Z oryginalnej wełny francuskiej niedoścignionej jakości w gatunku i kolorach. Specjalnie pulowery
KORONKOWE.
III HIRSZMAN,
 Kilińskiego 14, II piętro.

KRONIKA

MAJ
31
WTOREK

Dzisiaj Anieli P.
Jutro Jakuba Strzemię

Wschód słońca	3.23
Zachód słońca	19.44
Wschód księżyca	1.48
Zachód księżyca	16.19
Długość dnia	16.15
Przybyło dnia	8.07

Pobór rocznika 1911.

Kto ma się stawić dziś i jutro.

Dzisiaj, we wtorek, dnia 31 maja r. b., powinni się stawić przed komisją poborową Nr. 1 (ul. Narutowicza Nr. 75) mężczyźni rocznika 1911, zamieszkali na terenie V-go Komisarjatu Policji Państwowej, których nazwiska rozpoczynają się od liter: F. K. (od Ka do Ki).

Jutro, w środę, dn. 1 czerwca r. b., powinni się stawić mężczyźni, których nazwiska rozpoczynają się od liter: K. (od Kl. do końca).

Przed komisją poborową Nr. 2 (ul. Ogrodowa Nr. 34) powinni się stawić mężczyźni rocznika 1911, zamieszkali na terenie VII-go komisarjatu Policji Państwowej, których nazwiska rozpoczynają się od litery K.

W środę, dn. 1 czerwca r. b., powinni się stawić mężczyźni, których nazwiska rozpoczynają się od liter: M. O.

Przed komisją poborową Nr. 3 (Al. Kościuszki Nr. 21) — powinni się stawić mężczyźni rocznika 1910, zamieszkali na terenie XII Komisarjatu Policji Państwowej, których nazwiska rozpoczynają się od **wszystkich liter**.

oraz mężczyźni, zamieszkali na terenie XIII-go Komisarjatu Policji Państwowej, których nazwiska rozpoczynają się od liter: A. B. C. D. E. H. Ch.

W środę, dn. 1 czerwca r. b., powinni się stawić mężczyźni rocznika 1910, zamieszkali na terenie XIII-go Komisarjatu Policji Państwowej, których nazwiska rozpoczynają się od liter: F. G. I. J. K. L. E. M. N. O. P. R. S. Sz. Sch. Ś. T. U. W. Z. Ż. Ź.

Choroby zakaźne.

Zanotowano 98 przypadków.

W ciągu ubiegłego tygodnia, t. j. od dnia 22-go do 28-go maja r. b. włącznie — zgłoszono do Wydziału Zdrowotności Publicznej następujące przypadki zachorowań na choroby zakaźne:

Dur brzuszny 2 przypadki (w tygodniu poprzednim 3 przypadki), płonica 12 przypadków (9), błonica 18 przypadków (19), odra 43 przypadków (67), róża 6 przypadków (5), krztusiec 7 przypadków (19), gorączka połogowa 10 przypadków (8).

Ogółem zanotowano w tygodniu sprawozdawczym 98 przypadków zachorowań na choroby zakaźne, w tygodniu ubiegłym — 130 przypadków.

uwaga!

**„Express Ilustrowany“
i „Republika“**

do nabycia w **INOWŁODZU**
w sklepie **Lewenberga**

w TEOFILOWIE na kolonjach i letniskach
30—1 obok Inowłódza.

Dyzury aptek.

Nocy dzisiejszej dyżurują apteki: A. Potasza (Plac Kościelny 9), A. Charemzy (Pomorska 12), E. Muellera (Piotrkowska 46), M. Epsteina (ul. Piotrkowska 225), Z. Gorczyckiego (Przejazd 59), G. Antoniewicza (Pabjanicka 50). (p).

**Gabinet terapii fizycznej
Dr. POLAKA**

Al. Kościuszki 53
prąd wysokiego napięcia i frekwencji, radium, lampa Helium, DIATERMIA
lampa kwarcowa, promienie pozacerwone (cieplne) galwanizacja, faradyzacja
masaże i t. d.

PEŁNEGO URUCHOMIENIA PRZEMYSŁU

domaga się zjazd włóknarzy, twierdząc, że jest to jedyny sposób... walki z kryzysem
Czy dojdzie do strejku włóknarzy.

(i) W niedzielę obradował w Łodzi ogólnie - polski zjazd włóknarzy związków zawodowych, zwołany specjalnie celem zajęcia stanowiska w sprawie akcji o umowę zbiorową w przemyśle włókienniczym. Niezależnie od tej sprawy zarząd uchwalił cały szereg rezolucyj, które przesłane będą władzom państwowym.

Obrady trwały przez całą niedzielę. W godzinach wieczornych zjazd uchwalił następujące rezolucje:

1) Walny zjazd włóknarzy Z. Z. Z. stwierdza, iż trwanie stanu bezumownego godzi w najżywniejsze interesy robotników, którzy przy wszelkich zmianach warunków pracy i płac nie mogą dochodzić swych pretensyj na drodze prawnej.

Wobec powyższego zjazd wzywa do energicznej akcji o nową umowę zbiorową, nie cofając się nawet przed strajkami. Niezależnie od tego zjazd wzywa do wydania dekretu, wprowadzającego ustawę o umowach zbiorowych.

Ponieważ klasa robotnicza jest szcze-

...subtelny i trwały
jest zapach,
...nieodczynnym
jest działanie
mydła HERBA

Przeciw piegom, wągom,
liszajom i wszelkim
nieczystościom cery
niema nic lepszego!

gólnie wycieńczona długotrwałym kryzysem, zjazd domaga się od władz rządowych wydania dekretu o **przymusowym zatrudnianiu bezrobotnych w fabrykach przez sześć dni w tygodniu**, dzięki czemu wzmoże się dobrobyt, a co zatem idzie wzrośnie konsumpcja wewnętrzna (!).

3) Zjazd domaga się jaknajrówniejszego ustawowego zabezpieczenia ro-

botników na starość.

4) W związku z mającą wejść w życie w dniu 11 lipca nowelą do ustawy ubezpieczeniowej na wypadek bezrobocia zjazd protestuje przeciwko wprowadzeniu tych zmian, które utrudniają robotnikom korzystanie z świadczeń Funduszu Bezrobocia.

Po dokonaniu wyborów nowych władz, zjazd został zamknięty.

W szkole dla głuchoniemych

Ludzie, którzy nic nie słyszą. — Muszą widzieć, by zrozumieć, co się do nich mówi. — Lustro — głównym sprzętem szkolnym.

Jak walczyć z tem kalectwem.

(s) Jednym z najstraszniejszych kalectw jest brak mowy i słuchu. Człowiek normalny, zdrowy, który nigdy w życiu nie zaznał tej straszliwej męki, jaką jest chęć przemówienia, gdy z ust wyrwa się tylko bezsilny, nieartykułowany dźwięk, nie może odczuć tej tragedii, jaką przeżywają ludzie głuchoniemi. A jest ich, niestety, bardzo wielu. Według ostatnich obliczeń statystycznych, w Polsce mamy

około 40.000 głuchoniemych,

w tem w wieku szkolnym, od 7 do 15 lat około 8.000. Z tej liczby zaledwie nielicz na garstkę, bo około 1000 nieszczęśliwców uczy się w specjalnych instytutach. Reszta pozostaje całkowicie bez opieki i nauki.

W Łodzi są dwie szkoły specjalne dla głuchoniemych. Jedną z nich mieści się przy ul. Zielonej 23. Jest to szkoła prywatna, utrzymywana przez towarzystwo niesienia pomocy głuchoniemych. Daleko jej do doskonałości. Nie pod względem nauczania, które tam stoi na bardzo wysokim poziomie, ale szkoła ta musi się całkowicie utrzymywać z ofiarności publicznej, z ofiar garstki filantropów i dlatego nie może sobie pozwolić na odpowiedni gmach i odpowiednie urządzenia szkolne, niezbędne dla uczelni tego typu.

Był czas, gdy głuchoniemi i ociemniali uważani byli przez społeczeństwo za ludzi, stojących

poza nawiasem wszelkiej użyteczności. Dziś pojęcia te uległy znacznej zmianie, a przyczyniły się do tego w pierwszym rzędzie te szkoły specjalne. Przekonano się, że wychowankowie tych szkół **mogą być użytecznymi członkami społeczeństwa,**

że w wielu wypadkach mogą sami pracować zarobkowo, że drogi normalnego życia nie są dla nich zamknięte. Szkoły te powodują, że głuchoniemy może pozbyć się w znacznej mierze skutków tego kalectwa, które w bardzo nielicznych wypadkach jest wrodzone. Najczęściej powodem tego kalectwa są

nieszczęśliwe wypadki oraz następstwa szkarlatyny.

Dużą rolę odgrywa również alkoholizm i choroby weneryczne. Rzeczą bardzo interesującą jest, że kalectwo to nie jest również dziedziczne. Dzieci rodziców głuchoniemych mogą doskonale mówić i słyszeć. Czasem zdarza się, że rodzice tacy mają

jedno dziecko głuchonieme, a drugie zupełnie normalne.

Wróćmy jednak do szkoły dla głuchoniemych przy ul. Zielonej 23.

Na podwórzu bawią się dzieci. Sądząc z hałasu, panującego na tem podwórzu, nie ma się bynajmniej wrażenia, że są to dzieci głuchonieme. Bawią się tak samo zupełnie, jak dzieci normalne, jakgdyby nie były dotknięte ciężkim kalectwem. Biegają, hałasują, śmieją się. Czasem tylko wyrwie się z czyichś ust nieartykułowany dźwięk, któremu towarzyszy odpowiednia gestykulacja rąk.

Dziwne uczucie ogarnia każdego człowieka, który wchodzi po raz pierwszy do klasy, w której uczą się głuchonieme dzieci. Napozór wszystko tak samo, jak w innej szkole. Ławki, katedra, tablica. Ale jest jeszcze jeden sprzęt, którego w innych szkołach niema — **duże lustro.**

Ten sprzęt jest najważniejszy w tej szkole. Dzięki niemu bowiem dzieci uczą się składać wargi przy wymawianiu wyrazów.

Program szkoły kładzie oczywiście **główny nacisk na wymowę.**

Dzieci muszą się uczyć wymawiania słów, przez poznawanie ich z ust mówiącego. I dlatego, gdy się mówi do głuchoniemego, trzeba stanąć wprost naprzeciwko niego, trzeba tak mówić, by głuchoniemy widział poruszenie się ust.

Na ławkach siedzą chłopcy i dziewczęta. Jest to szkoła koedukacyjna. — Wszystko już prawie rozumieją, co się do nich mówi — boć to najstarsza klasa, czwarta. I mówią również, tylko jakimś dziwnym,

gardlanym, charkoczącym głosem.

Najstraszniejsze jest to, że choć dzieci te rozumieją, co się do nich mówi, nie mogą nawet same mówić — nie słyszają jednak tego, co same mówią.

Nauczycielka spogląda wprost oczu dziecka, zadając pytanie i sylabizując je:

— Czy jad-łaś śnia-da-nie?

— Ja-dłam i bar-dzo mi sma-ko-wało — odpowiada grubym głosem mała dziewczynka.

Mówi i zarazem pisze te słowa na tablicy. Dzieci te, które nigdy nie słyszały dźwięków mowy ludzkiej, **umieją słowa te, niesłyszane, napisać na tablicy.**

Posiadają one specjalnie wyostrzony wzrok, który potrafi schwytać każdą różnicę drgnienia warg.

W klasie nie słychać ani szepcót, ani rozmów, jak w innych szkołach.

Nie wszystkie dzieci są jednakowo upośledzone. Niektórym nauka przychodzi łatwiej, niektórym trudniej. Jedni mówią wyraźniej, inni — gorzej.

Okna w klasie są szeroko otwarte. Wpada przez nie rozgwar wielkiego miasta. Stukot wozów, trąbki samochodowe nawoływania. Ale w tej szkole

nikomu to nie przeszkadza.

Prócz nauczycielek, nikt tego nie słyszy. Wszyscy zajęci są nauką i tylko nauką. Gdy skończą szkołę, będą mówili jak inne normalne dzieci. A jest to szczytem ich marzeń i największą ambicją.

Sum.

Korzystajcie z Okazji

BEZPŁATNIE

zamiejscowi otrzymają próbną analizę charakteru, skłonności, zdolności, przeznaczenie co do życia, aby uniknąć niepowodzeń, straci i rozczarowań. Napisać rok i datę urodzenia. Na koszt przesyłki 1 złoty (znaczką pocztową) załączyć Adres: Marja Bicz, Warszawa, Koszykowa Nr. 28, m. 34.

„SKANDAL W TEATRZE“

New York w nocy. Wojna za kulisami światła
Broadwaju. Zemsta aktorki. Wielka rewja. Noc pieśni!

Słynny piosenkarz **JACK EGAN** odśpiewa najnowszy przebój: **„Niema życia bez miłości“**

od jutra **„CASINO“**

KONSTANTY HALICKI.

Sędzia sądu okręgowego w Łodzi.

Jaki był plan Gorgonowej.

Niezwykle sprzyjające zbrodni warunki lokalne. — Co się działo w willi Zaremby. — zupełna cisza, ciemności egipskie i pies Lux.

Sensacyjne szczegóły wstrząsającej zbrodni.

III.

W poprzednich rozdziałach przedstawiłem tło, na jakim dokonane zostało morderstwo Lusi Zarembki, i motywy psychiczne, którymi kierowała się Gorgonowa, obecnie zaś pragnę wykażać, że warunki miejscowe były jakby wymarzone dla dokonania przez Gorgonową mordu w omówiony w poprzednich rozdziałach sposób, i upozorowania, iż zbrodnia mogła być popełniona przez sprawców, zewnątrz willi przybyłych.

W dalszym ciągu dążeniem moim będzie uwydatnienie tego, że Gorgonowa miała warunki o tyle sprzyjające wykonaniu jej przestępczego zamiaru, że mogła ze stuprocentową pewnością przypuszczać, iż

wina jej nie zostanie udowodniona, gdyż sam teren da władzom śledczym powody do wysnuęcia najróżnorodniejszych koncepcji w kwestji ustalenia winowajcy.

Miasteczko Brzuchowice, oddalone o 20 minut drogi od Lwowa, leży w górzystym terenie przy torze kolejowym. Wśród lasów sosnowych rozrzucone są na symetrycznych ogródkach wśród ulic, liczne luksusowe willie i w ich liczbie jednopiętrowa willa, należąca do Zaremby. Willa ta otoczona jest murem i grubą siatką żelazną o wysokości 3 metrów. W nocy willa była strzeżona przez czujnego włeczurę „Luxa”, który sypiał na ganku pod balustradą koło pokoju Gorgonowej. Wychodzące nazewnątrz drzwi willi, oprócz kuchennych, posiadają

ślepe kłamki i niema w nich otworów do klucza. Ogrodzenie posiada 2 bramy, z których głównej w z nie prawie nie używano, natomiast korzystano z tylnej furtki, od której wiodła najbliższa droga z ulicy do willi. Rozkład willi Zaremby i rozmieszczenie w niej domowników sprzyjały zamiarom Gorgonowej.

Jak widzimy z załączonego szkicu pokój Zaremby t. j. tego, który jedyny mógł skutecznie sparaliżować plan zbrodni i udzielić ewentualnej pomocy ofierze, był zupełnie odosobniony i miał tylko jedno wejście z sypialni Gorgonowej, ta zaś sypialnia była w nocy stale zamknięta. W ten sposób

ani dzieci, ani służba nie mogłyby się porozumieć z Zarembą bez kontroli Gorgonowej. Pokój Lusi był też w znacznym stopniu odosobniony, łączył się bowiem: po pierwsze zamkniętymi w ziemi na stałe drzwiami z próżnym przedpokojem i po drugie — otworem w ścianie z hallem, w którym nikt nie

sypiał. Pod względem akustycznym hall spełniał rolę tłumika, pochłaniając i nie przepuszczając do obok położonej sypialni, gdzie spał Staś

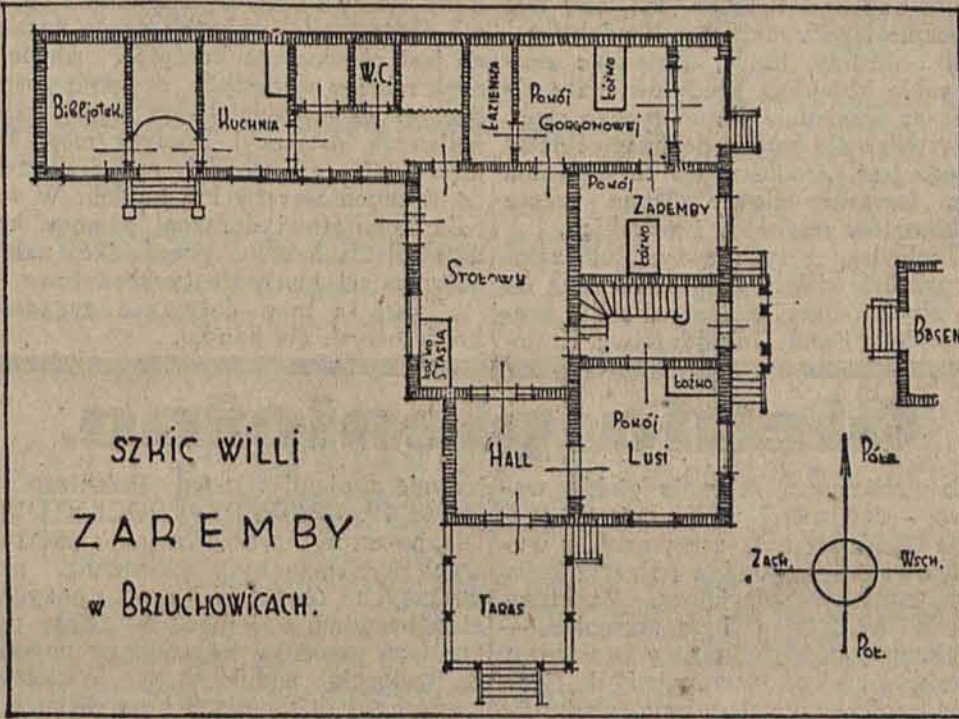
żadnych dźwięków z pokoju Lusi. Służąca Tobiaszówna sypiała stale w kuchni na drugim końcu willi. Inne osoby w nocy w willi nie przebywały. Sypialnia Gorgonowej połączona jest z łazienką, dostępną tylko z jej pokoju. Łazienka ta była miejscem, gdzie Gorgonowa mogła niewidocznie dla otoczenia

zatrzeć ślady na ciele i ubraniu. Wiemy, że zbrodnia nie znosi światła. Pod tym względem również warunki sprzyjały Gorgonowej: noc ciemna, zawieja śnieżna, a w całym domu tylko dwie lampy naftowe u Lusi i w kuchni, oraz dwa lichtarze ze świecami: jeden w pokoju Gorgonowej, a drugi u Zaremby. Willa zelektryfikowana nie była, a Staś t. j. najbliższy sąsiad Lusi pozbawiony był wogóle w nocy możliwości korzystania ze światła, nie mając nawet zapalek. Domek ogrodnika od willi oddzielony jest ogrodem i znajduje się o kilkadziesiąt kroków od miejsca zbrodni. Służba ogrodnika nie obejmowała godzin nocnych. Od zmierzchu

straż pełnił włeczur Lux. Pies ten, groźny dla intruzów, był całkowicie oddany Gorgonowej.

W tych warunkach miała ona wszelkie gwarancje, że ani ze strony domowników, ani ze strony służby na przeszkodę nie napotka i że czyn zbrodniczy zostanie nieujawniony, co najmniej do rana, gdy ślady zbrodni zostaną zatarłe. W następnym rozdziale postaram się przekonać czytelników, jakie to nieprzewidziane czynniki pokrzyżowały misternie omysłony plan zatarcia kompromitujących śladów popełnienia mordu i jak tylko dzięki przedwczesnemu ujawnieniu zbrodni udało się uzyskać niezbite dowody winy Gorgonowej.

Przy objawach przeculenia, uczuciu strachu, bezsenności, dolegliwościach sercowych, ucisku w piersiach naturalna woda gorzka Franciszka-Józefa ożywia krwiobieg w organach podbrzusza i działa przez to uspokajająco na zaburzenia w nich. Żądać w aptekach i drogerjach.

SZKIC WILLI ZAREMBY w BRZUCHOWICACH.

Reforma szkolnictwa średniego Zamiast kaligrafii-nauka pisania na maszynie

(i) Od dłuższego już czasu w ministerstwie wyznań religijnych i oświecenia publicznego toczy się praca nad reorganizacją programu szkolnego. Program ten, wobec zmian ustroju szkolnego, ma iść w kierunku zmniejszenia liczby osób, szukających dostępu do wyższych uczelni. Dotychczas szkoła średnia uważana była za przygotowawczą do wyższych studiów, obecnie ma ona przygotować młodzież do życia, do zawodowego wykształcenia i t. d.

W związku z tem do chwili podjęcia tej sprawy, raz poraz zwoływane są konferencje dyrektorów i nauczycieli szkół średnich dla wydania opinii o tych i innych zmianach, dla dorzeczenia nowych projektów, jak się dowiadujemy, ostatnio opracowany został przez nau-

czycieli nowy projekt, który ma być włączony do już opracowanego planu w ministerstwie.

Projekt ten przedstawia się niezwykle interesująco. W pierwszym rzędzie wysuwana jest zasada wprowadzenia do szkoły średniej przymusu nauki pisania na maszynie i skasowania kaligrafii. Poza tem wysuwany jest projekt wprowadzenia obowiązku nauki mechaniki praktycznej, polegającej na znajomości zasad motoru samochodowego, urządzeń elektrycznych instalacji i t. d. W szkołach żeńskich natomiast wprowadzone byłyby kursy gospodarstwa domowego, pielęgniarstwa i krawiectwa.

Powyższy projekt będzie rozpatrzone na specjalnej konferencji z udziałem przedstawicieli kuratorów szkolnych.

Bicze z niasku.

Do góry nogami.

Niedobrze. O, bardzo niedobrze. Redukują, obniżają, przenoszą w stan spoczynku, co się tłumaczy na bulwarową prozę zwrotną: wylewają na zbitły pysk.

Wkrótce dojdzie do tego, że pracownik za swoją pracę nietylko nie będzie otrzymywał żadnego wynagrodzenia, ale będzie musiał jeszcze dopłacać instytucji lub państwu. I słusznie: skoro przez ośm godzin na dobę ma zapewniony dach nad głową i możliwość uszlachetnienia się przez pracę, to sama ambicja nie pozwala, aby z tych dobrodziejstw korzystał za darmo.

Niech płacil! Będzie to czynnik wychowawczy dla szerokich warstw pracowników, a dochodowy dla państw i instytucji.

Nim jednak do tego dojdzie, trzeba coś radzić, bo powiedziałem już, że jest niedobrze, a ja słów na wiatr, ani wiatrów na słowa nie puszczam. Zadnemu inteligentowi nie wystarcza to, co zasadniczo zarabia. Musi „dorabiać” na boczek. W dzisiejszych czasach to bar-

dzo trudno.

Niektórzy ograniczają się do tego, że kupują ówiartkę na loterję i czekają: padnie główna wygrana, czy nie padnie? ale z samego czekania też trudno żyć.

Inni próbują różnych wyzwolonych fachów i sztuk — malują obrazy, piszą powieści, stają do konkursów sportowych, choć nigdy się tem nie zajmowali, ale nie święci garnki lepia, a potrzeba jest matką wynalazków: a nuż się uda?

Ja sam, oprócz pracy zawodowej, w godzinach poza służbowych, uprawiam potajemnie akuszerję, mam w łazience niewielką podręczną gorzelnię, a oprócz tego trzy razy na tydzień, wkładam turbany i burnus, siadam po turecku na poduszce i wróżę z ręki: „Jasnowidz Rahatłakum przybył z Tybetu z listami polecającymi od Dalaj Lamy, wróżę z ręki, z kart i wogóle metodą psycho-patologiczną. Przepowiada przyszłość, tłumaczy sny. On-że wycina nagniotki i daje lewatywy”.

Mistrz Rahatłakum — to właśnie ja. „Dla chleba, panoczku, dla chleba!”.

Ale to wszystko nie wystarcza do zrównoważenia budżetu miesięcznego brak mi 500 zł. i nie mam czem tej dziury zatkać.

A takich jak ja, setki milionów! Samych bezrobotnych jest na świecie 60 milionów, a jeśli policzyć pół i ćwierć bezrobotnych, dodać tych co mają pracę, a mimo to nie mogą żyć, to okaże się, że jest nas wszystkich razem w kupie przeszło pół miljarda zdrowego chłopca, którzy muszą coś wymyśleć i zmienić swą dotychczasową sytuację życiową.

A gdyby tak kulę ziemską przewrócić do góry nogami? Od milionów lat wstrząsa bestja w tej samej pozycji jednostajnie, aż do znużenia.

A my ją, panie dzieju, pewnego dnia do góry nogami!

Skutki tego uplastycznic sobie można, odwróciwszy w ten sposób najpierw globus. Widzimy, że wówczas przedewszystkiem biegun południowy staje się północnym i vice versa. Sahara przesuwa się bardzo znacznie na północ, ustala się tam pyszna sanna i ludzkość tanim kosztem uzyskuje nieporównane tereny do sportów zimowych, np. wyciągów reniferów. Równo jak pó stole, gładko i jest gdzie się rozpędzić. Murzyni chodzą na ślizgawkę na zamrożone jezioro

Tanganajka, następuje olbrzymi rozkwit przemysłu futrzanego i łyżwiarskiego.

Europa natomiast staje się krajem podzwrotnikowym, Bałtyk morzem południowym, o temperaturze 40 st. Celsjusza w cieniu, na Helu spontanicznie wyrastają baobaby i palmy daktylowe, w Wiśle rozmnażają się krokodyle, torebki damskie tanieją, a po naszych polach i łąkach kiczają już nie zajace, ale żyrafy.

Klimat, fauna i flora świata ulegają radykalnej zmianie, śnieżne tajgi Syberji przesunięte do cieplejszej strefy, zamieniają się w rozkoszne, płodne ogrody, a jałowe pustynie podzwrotnikowe, znalazłszy się w łagodnym i umiarkowanym klimacie, także pokrywają się bujną roślinnością i aż się proszą o racjonalną uprawę rolniczą.

Natychmiast przeprowadzamy reformę rolną na Saharze i pustyni Gobi.

Od razu wszyscy mają co robić, co uprawiać, z czego żyć.

Oczywiście, jeden człowiek nie może się podjąć przeprowadzenia tej akcji, ale nikt mi nie wytłumaczy, że pół miljarda niezadowolonego chłopca i drugie pół niezadowolonej kobiety, nie potrafi kuli ziemskiej przewrócić do góry nogami.

Padalec.

Kurjer Handlowo-Przemysłowy

Łódzkiego okręgu włókienniczego.

Kredyt dla handlu

jest jedynie racjonalnym środkiem finansowania przemysłu.
Postulaty komisji doradczej do spraw handlu.

(F) Dziś odbędzie się kolejne posiedzenie komisji doradczej do spraw handlu w ministerstwie przemysłu i handlu. Posiedzenie poświęcone będzie zagadnieniom kredytowym dla handlu. Przedstawiciele kupiectwa wychodzą z założenia że obecna

polityka kredytowa państwa ma charakter jednostronny, gdyż zasila prawie wyłącznie przemysł, rolnictwo i współdzielnie towarowe, pomijając handel prywatny. Kupiectwo domaga się rewizji dotychczasowej polityki kredytowej państwa w stosunku do handlu. Kredytowanie przemysłu przez handel przyczynia się do racjonalnego kształtowania cen i wyzyskania koniunktury na dobro konsumenta, wobec tego przedstawiciele kupiectwa zgłaszają tezę, że

kredyt dla handlu jest racjonalnym środkiem finansowania przemysłu. Kupiectwo uważa, że kredyt dla handlu jest środkiem zmniejszenia importu i ożywienia obrotu wewnętrznego. Możliwość korzystania z kredytów otrzymywanych w Polsce, uczyniłoby zbędne uciekanie się do towarowych kredytów zagranicznych, będących jednym z środków popierania importu. Wreszcie eksport w wielu dziedzinach możliwy jest tylko przez gromadzenie towarów u drobnych dostawców, zarówno w dziedzinie

DALSZY ODPLYW ZŁOTA ZE STANÓW ZJEDNOCZONYCH.

Zgodnie z wiadomościami otrzymanymi ostatnio z Nowego Jorku, dnia 27 bm. wyeksportowano ze Stanów Zjednoczonych 20,19 milj. dolarów złota do Francji, 5,5 milj. dolarów do Holandji, 4,18 milj. dolarów do Belgii, 1 milion dolarów do Szwajcarii, 402 tys. dolarów do Anglii. Zarezerwowane na rachunek obcy złoto zwiększyło się o 5,93 milj. dolarów. Z Chin importowano 1,15 milionów dolarów złota.

NOTOWANIA BAWELNY.

Nowy York, Loco 5,60, czerwiec 5,43, lipiec 5,52, sierpień 5,60, wrzesień 5,68, październik 5,77, listopad 5,83, grudzień 5,90, styczeń 5,98, luty 6,05, marzec 6,13, kwiecień 6,19, maj 6,26, czerwiec 6,43.
Liverpool, Loco 4,41, maj 4,17, czerwiec 4,13, lipiec 4,12, sierpień 4,13, wrzesień 4,13, październik 4,13, listopad 4,14, grudzień 4,16, styczeń 4,19, luty 4,23, marzec 4,25, kwiecień 4,27, maj 4,30, czerwiec 4,35, lipiec 4,41.
Egiptka, Loco 5,90, maj 5,69, lipiec 5,76, październik 6,04, listopad 6,06, grudzień 6,12, styczeń 6,17, marzec 6,28.
Upper, Loco 5,33, maj 5,09, lipiec 5,13, październik 5,25, listopad 5,28, grudzień 5,33, styczeń 5,35, marzec 5,41.

produkcji rolnej jak i przemysłowej.

Do tego celu potrzebne są odpowiednie środki, których dawniej dostarczała zagranica w formie akredytów lub zaliczek. Kredyty więc dla handlu ułatwiają działalność eksportowi. Trudności, jakie obecnie odczuwa ludność mogłyby być skutecznie łagodzone przez handel detaliczny i drobny, który, udzielając znanym sobie klientom kredytów, narażałby się na względnie słabe ryzyko strat. Kredyt więc dla handlu drobnego i detalicznego jest środkiem do rozszerzenia zbytu towarów między liczne rzesze konsumentów miejskich i wiejskich.

Wychodząc z tych wszystkich założeń, przedstawiciele kupiectwa dążą do tego, aby źródłami zasilania handlu kredytami był Bank Gospodarstwa Krajo-

wego, Bank Rolny i Poczta Kasa Oszczędności.

Bank Polski dotychczas udziela kredytów bankowych w bardzo ograniczonych rozmiarach. Bank Gospodarstwa Krajowego w znikomym wysokości, zaś Bank Rolny i PKO są dla handlu zupełnie niedostępne, wskutek czego narażona jest równowaga kredytów rozdzielanych między wszystkie czynniki gospodarcze. Za pośrednictwem wyżej wspomnianych instytucji kredyty mogą być najłatwiej i najcelowiej rozprowadzone do licznych warstw kupieckich. W tym celu komitetowi doraźnej pomocy kredytowej dla handlu przydzielić należy natychmiast kontyngenty kredytowe.

Takie są tezy dotyczące zagadnień kredytowych dla handlu.

Gielda pieniężna.

Na dzisiejszym zebraniu giełdy walutowo - dewizowej w Warszawie tendencja dla dewiz była utrzymana, z wyjątkiem dewiz na Londyn i Paryż, które miały tendencję mocniejszą. Zapotrzebowanie na dewizy było normalne. — Z braku popytu na banknoty dolarowe, transakcyjnie nie dokonano. Jedynie Bank Polski zaofiarowywał dolary po kursie 8,87. Wypłata telegraficzna na Nowy Jork — kabel 8,903. Notowano kursy dewiz: Gdańsk — 174,95, Holandia — 361,28, Londyn 32,95, Nowy Jork — 8,899, Paryż — 35,14, Praga — 26,38, Sztokholm — 170, Szwajcaria — 174,40, Mediolan — 45,75; w obrotach międzybankowych dewizy na Berlin 211,55. — W obrotach prywatnych: marka niemiecka 210,50, funt angielski w gotówce 33,10, banknoty dolarowe 8,87,25, rubel złoty 4,85, rubel srebrny 1,44, bilon 0,62. AKCJE. Na rynku akcyjnym obracano

jedynie akcjami Banku Polskiego po kursie 70. PAPIERY PROCENTOWE. Dla papierów procentowych państwowych tendencja była utrzymana, przy większych obrotach 7 proc. pożyczka stabilizacyjna, natomiast w dziale prywatnych papierów lokacyjnych panowała tendencja nadal słaba. Większych transakcyj dokonano 8 proc. listami m. Warszawy. Notowano 3 proc. pożycz. budowlana 31,50, 4 proc. pożycz. dolarowa 44,75—45, 4 proc. inwestycyjna zw. 84, seriowa 91, 5 proc. pożycz. konwersyjna 31—30, 6 proc. dolarowa 46, 7 proc. stabilizacyjna 41—43—42, 10 proc. pożycz. kolejowa 98, 4 i pół proc. ziemskie 30,75, 5 proc. Warszawy 36—37, 8 proc. m. Warszawy 49—45—46,75, 8 proc. Czesko-chowy 43. Transakcje dokonane a nienotowane: 8 proc. Piotrkowa 41, za 4 proc. ziemskie żądano 24, 8 proc. ziemskie złotowe — 46.

Gielda zbożowa.

Na dzisiejszym zebraniu giełdy zbożowo-towarowej w Warszawie ogólny obrót wynosił 2043 tonny, w tem żyta 1400. Notowano za 100 kg. parytet wagon Warszawa w handlu hurtowym, w ładunkach wagonowych: żyto 30—30,25, pszenica jednolita 32—32 i pół, zbierana 31—32, owies jednolity 25 i pół — 26 i pół, zbierany 24—24 i pół, jęczmień na kaszę 23 — 23 i pół, browarny 24 i pół — 25 i pół, groch polny jadalny 30—33, Victoria 30—34, wyka 25—26, peluska 26—27, seradela podwójnie czyszczona 30—33, łubin niebieski 14—15, żółty 20—

22, rzepak zimowy 38—40, siemię lniane baziś 38 i pół — 40, koniczyzna czerwona surowa bez grubej kianki 150—175, czerwona bez kianki o czyst. do 97 proc. 180—200, biała surowa 250—350, biała bez kianki o czyst. do 97 proc. 325—425, mąka pszenna luks. 50—55, pszenna 4/0 45—50, żytnia pytłowa 45—46, siłkowa i razowa 34—35, otręby pszenne szale 16,50—17, średnie 16 i pół — 17, żytnie 16i pół — 17, kuchy lniane 22—23, rzepakowe 17 i pół — 18, słonecznikowe 18—18,50.

Rynek pieniężny.

W Warszawie.

(F) Na wczorajszej giełdzie warszawskiej nastąpiło znaczne uspokojenie nastrojów. Kursy papierów procentowych wprawdzie nie poprawiły się, zauważono jednak zwiększony ruch w transakcjach. Fachowcy oświadczenia, że niektórzy spekulanci, a może i poważniejsi finansisci, chcieli wykorzystać niższe kursy dla przyszłych zarobków i tem też tłumaczy się ożywienie, jakie nastąpiło na wczorajszej giełdzie warszawskiej.

Jeśli chodzi o dolar gotówkowy, to wobec coraz innych, często sprzecznych z sobą wiadomości, dolarem zarówno w obrotach prywatnych jak i na giełdzie oficjalnej zupełnie nie obracano. Pewne ilości dolarów, które zakupują w Warszawie spekulanci, idą na wywóz do Gdańska, celem zamiany ich na dolary złote.

W Łodzi.

W dniu wczorajszym na łódzkim rynku walutowym obracano dolarem po niezmienionym kursie 8,85—8,86 w placeniu i 8,87 w żądaniu. Obroty średnie, podaż nader znaczna. Tendencja wyraźnie utrzymana. Waluty europejskie żadnych wahań nie wykazały: funt — 33,10 do 33,20, marka 211 do 212, frank 35,20 do 35,30. Obroty walutami małe. Popyt na złoto osłabł już, zgodnie z naszymi przewidywaniami.

Większych transakcyj złotem wczoraj już nie robiono. Kursy się utrzymały, a więc za rubla placano 4,88, żądano 4,90, za dolara 9,05 placano, żądano 9,08. Materiału poddostatkiem.

Na rynku listów zastawnych, z powodu katastrofalnego spadku warszawskich papierów, zupełny chaos. Łódzkimi listami nie operowano, wobec braku podaży i popytu. Nastroj posiadaczy jest wyciekający. Kursy orientacyjne należy ustalić na 48 w placeniu i 50 w żądaniu. (c).

GIEŁDA ZBOŻOWO-TOWAROWA.

W swoim czasie donosiliśmy, iż Łódź znajduje się w przededniu powstania miejscowej giełdy zbożowo-towarowej. Pomimo ukończenia całkowitej akcji organizacyjnej i uzgodnienia życzeń poszczególnych sfer gospodarczych w ostatniej chwili otwarcie giełdy uległo odroczeniu. Z tego powodu wyrażają niezadowolnienie zarówno przedstawiciele sfer przemysłowych branży zbożowej jak i sfer kupieckich, którzy już zgłosili deklaracje przystąpienia do giełdy. Dowiadujemy się, iż przewlekane sprawy nastąpiło wobec rozbieżnych opinii ministerstwa przemysłu i handlu i ministerstwa rolnictwa w sprawie składu przyszłej rady giełdowej. Zainteresowane sfery wyczekują energiczną interwencję w Warszawie. (c)

RAKIETA
I-szy dźwiękowy kino-teatr w ogrodzie
40-10 Sienkiewicza 40.

Od dziś 31 maja i dni następnych rozpoczyna sezon letni **w ogrodzie** rewelacyjnym przebojem

Dwa serca biją w walca takt

w wersji polskiej.
Budynek zabezpieczony wrzask niepogody.

Dźwiękowy Kino-Teatr "Przedwiośnie"

Żeromskiego 74-76 róg Kopernika
Dziś premjera.

Przepiętne arcydzieło dźwiękowe. Dramat z krainy wschodzącego słońca

„BŁĘKITNY EXPRESS“

W rolach głównych: S. Miłn, J. Czerniak, Hal Yung i inni. Nad program aktualności kraju i wesoła farsa. Na ogólne żądanie Szanownej Publiczności początek seansów w dni powsz. o 4 p. p., w niedziele i święta o godz. 2 p.p. Ostatni seans o godz. 10 wiecz. — Ceny miejsc: I — 1,30 gr., II — 90 gr., III — 60 gr. — Na pierwszy seans wszystkie miejsca po 60 gr.

Następny program: „SALTO MORTALE“ E. A. DUPONTA.

Kupony ulgowe po 75 gr. ważne na wszystkie miejsca, we wszystkie dni z wyjątkiem sobót, niedziel i świąt.

UWAGA: Passe - partout i bilety wolnego wejścia w niedziele i święta bezwzględnie nieważne.

Dźwiękowy Kino-teatr

Dziś wspaniała premiera!

Dźwiękowy Kino-Teatr

fascynującego filmu dźwiękowego według najpopularniejszej powieści

Edgara Wallace'a

Reżyserii Harry Lachmans

„ŻOŁTA MASKA”

Niebywale przygody chińczyka w Londynie.

W rolach głównych:

Warwick Ward

Lupino Lane

i Doroty Seacombe

Olsniewający przepych wystawy!

Przepiękne śpiewy i tańce!

Początek seansów dziś o godz. 4-jej po poł., następne dni o godz. 6-jej w., w sobotę o godz. 4-jej po poł.

Bilety ulgowe ważne.

Bilety ulgowe ważne.

Kupno i sprzedaż

MAGIEL nowy do sprzedania. Cena przystępna. Andrzejka 52, u dozorczy. OKAZJA! Urządzenie sklepowe prawie nowe, nadające się do cukierni, młeczarni i t. p. natychmiast sprzedam tańco. Sklep spożywczy, Rzgowska 52. SAMOCHÓD „Ford” w dobrym stanie okazynie do sprzedania. Józef Kinast, Katna 24. OBICIE do grempli (kracen) Nr. Nr. 22, 24 i 26 kupię. Oferty sub „G.”. SAMOCHÓD marki Ford, rok 1929, okazynie do sprzedania. Wiadomość w administracji. SAMOCHODY i motocykle używane. Kupno, Sprzedaż, Komis. Zamiana. Auto - Agencja, Gdańska 82, tel. 189-28

Lokale

KTO POSZUKUJE mieszkania, lokalu fabrycznego, biurowego, pokoju z klatki schodowej, zgłasza się do jedynego pod wzgl. organizacyjnym w Łodzi biura „Poltruch”. Al. Kościuszki 27, telefon 141-01, 132-01.

Posiadam

piękny LOKAL

frontowy z urządzeniem, o dwóch oknach wystawowych, na ulicy Piotrkowskiej, w najlepszym punkcie i szukan kontraktu z większą firmą branży trykotarskiej. Oferty składać proszę pod „A. B. 101”. LOKAL handlowy (3 wystawy) w centrum miasta wraz z przyległym mieszkaniem do odstąpienia. Wiadomość Nawrot Nr. 18 m. 1. MIESZKANIA do wynajęcia. Mazurka 6, gospodarz.

1-2 POKOJE z umeblowaniem lub bez ze wszelkimi wygodami w nowoczesnym domu do wynajęcia. Obejrzeć od 10 do 5-jej, Lipowa 20, m. 5, front. 2 POKOJE z wygodami na biuro poszukiwane, I lub II piętro w centrum. Zgłoszenia telefonicznie Nr. 185-50 od 10-1-jej. SKLEP z dwoma pokojami, kuchnią i komórką murowaną do odnależenia Kościuszki 31, m. 2. POKÓJ umeblowany dla jednej lub dwóch osób, na żądanie z utrzymaniem całkowitem albo częściowym, od zaraz tanio do wynajęcia, Andrzejka Nr. 32 mieszk. 3, pierwsze piętro, front. 5.6. SŁONECZNY umeblowany pokój z niekrepującym wejściem przy intelig, rodzinie, Śródmiejska 28, m. 7. UMEBLOWANY duży pokój sieniowy dla dwóch pań lub małżeństwa, izraelitów. Cegielniana 17, informuje dozorca. POKÓJ umeblowany parter, wejście z bramy niekrepujące. Kilka metrów do parku, tramwaju Nr. 6, 9, 16, od 1-go czerwca. Wiadomość Anny 33, pralnia, 1.6. CENTRUM 1-2 pokoje, telefon, wygodny, do oddania, Andrzejka 7, m. 8, front. POKÓJ umeblowany do wynajęcia. 6-go Sierpnia 10, I p. front, m. 14, od 11-8. ODNAJME słoneczny balkonowy frontowy pokój z oddzielnym wejściem. Aleja I Maja 11/15. SŁONECZNY elegancko umeblowany pokój z oddzielnym wejściem do oddania. 6-go Sierpnia 7, front, II p. 2-5. 3 POKOJE z kuchnią, wszelkie wygody, oddam, Narutowicza 49, m. 15. (Obejrzeć do 4-jej) KAWALERKA, wejście z klatki schodowej, zaraz do oddania, Kilińskiego 46, front, m. 11 1-2 POKOJE dwuokienne z meblami lub bez, wszelkie wygodny, I p. fr., m. 5. Śródmiejska 38. Obejrzeć od 6 w.

DO ODDANIA I lub 2 pokoje dobrze umeblowane ze wszelkimi wygodami. Sienkiewicza 4, m. 4, I front. POKÓJ umeblowany do wynajęcia dla pana. Kilińskiego 115, I pr. fr., m. 6, 1.6. 5 POKÓJ z kuchnią i wygodami, I piętro przy ul. Zawadzkiej bez odstepnego od I lipca do wynajęcia. Oferty telef. 146-72, godz. 8-10 i 2-4. BEZ ODSTEPNEGO do wynajęcia 3 pokojowe z kuchnią, nowoczesne z wszelkimi wygodami. Al. I Maja 40, u dozorczy. LOKAJ samodzielny poszukuje posady w miejscu lub na wyjazd. Łaskawe oferty do „Republiki” pod „P. P.” POTRZEBNA manicurzystka od zaraz Sienkiewicza Nr. 39. Zakład fryzjerski. ZDOLNY akwizytor, wprowadzony wśród lekarzy, poszukiwany. Zgłoszenia pod „E. M.” do administracji. POTRZEBNA pracowniczka albo pracownik damski do zakładu fryzjerskiego. Ul. Cegielniana 17, M. Piłchowski.

Posady

LOKAJ samodzielny poszukuje posady w miejscu lub na wyjazd. Łaskawe oferty do „Republiki” pod „P. P.” POTRZEBNA manicurzystka od zaraz Sienkiewicza Nr. 39. Zakład fryzjerski. ZDOLNY akwizytor, wprowadzony wśród lekarzy, poszukiwany. Zgłoszenia pod „E. M.” do administracji. POTRZEBNA pracowniczka albo pracownik damski do zakładu fryzjerskiego. Ul. Cegielniana 17, M. Piłchowski.

Nauka i wychowanie

BERLITZA metoda prawdziwa 7 rok szkolny. Wakacyjne koncesjonowane kursy języków obcych. Konwersacja, literatura, korespondencja handl. Wykła (dają cudzoziemcy i specjalnie wyszkoleni pedagodzy. Inform: codziennie 12-1.30 i 5-8. Piotrkowska 86, front. 12. SORBONISTKA, Germanista urzędniara francuskiego, niemieckiego, Konwersacja. Gramatyka. Literatura. Korespondencja. Telefonicznie: 174-57, 6-7. Osobście 7.30-9. Sienkiewicza 52, m. 36, II piętro. WYUCZAM szydelkowania i na druczonych haft ręczny i maszynowy przy zapewnionej Kaufmanowa Piotrkowska 18, pr. of. I podwórzu.

PRACOWITY i uczciwy chłopak (w charakterze gońca) może się natychmiast zgłosić do sklepu kolonialnego przy ul. Piotrkowskiej 24, kwateron (je konieczne.

4 pokojowe mieszkanie z wszelkimi wygodami ODSTAPIE z meblami lub bez. Szczegółowe oferty do „Republiki” sub „Centrum”, 30-2

Rozmaite

Drobne ogłoszenia w „Republice” są najlepszym i najtańszym środkiem zeteknjęcia zainteresowanych stron. Kto chce: 1) znaleźć lokatora lub sublokatora, 2) znaleźć mieszkanie lub pojedynczy pokój, 3) sprzedać nieruchomość lub rzecz, 4) kupić cośkolwiek okazynie, 5) dostać posadę, 6) wyszukać pracownika — niechaj poda drobne ogłoszenie do „Republiki”. KTO ZNALAZŁ mały stojący zegarek, zechce oddać za wynagrodzeniem. Mayne, Żeromskiego 77, tel. 108-94. ZGUBIONO majteczki crep-satinowe. Łaskawy znalazca zechce zwrócić za wynagrodzeniem. Piotrkowska 107, m. 10, tel. 123-00. POZYCZE 5000 zł. na 1 Nr. hipoteki. Oferty pod 5000 zł. do Adm. niniejsz. pisma.

Letniska

„SRÓDBOROWIANKA”. Pierwszorzędną Zakład wycoczynkowy Śródborowie (nowoczesny komfort) liczy obecnie pobyt dłuższy łącznie z elektrycznością, pościelą (prócz powleczenia) zł. 14 dziennie. Telefon: Warszawa, Podmiejska I Śródborów.

PENSJONAT Toska Krynica, nowoczesny komfort, wykwinna kuchnia na masle, idealne warunki kuracji i wypoczynku, życie towarzyskie — briedz, ceny najniższe do końca czerwca. 28 JAREMCZE! Willa „Józienka” w najlepszym położeniu połączona z słończnymi, wikt obfity, doborowy, ceny nader przystępne. Zgłoszenia od 1-go czerwca na miejscu.

Matrymonialne.

BLONDYNKA wysoka pozna zamozne go para, cel matrymonialny. Oferty „Pani” do Administracji.

Zagubione dokum.

ORDYNANS Hil zgubił dowód osobisty oraz książeczkę wojskową, rocz. 1895, wyd. w Pabjanicach. KANE Juda zgubił prawo jazdy na prowadzenie samochodu. Uprasza się o zwrot za wynagrodzeniem. Kilińskie go 117 (warsztat mechaniczny). DNIA 20 maja została zagubiona matrykuła Andzi Aamibwuj, ucz. gimn. Aba. Ch. FOGEL zgubił matrykulę wydaną przez Państwową Szkołę Włókienniczą

Gabinet kosmetyki leczniczej i toaletowej S. SZWALBOWA Dypl. uniwersytecki Moniuszki 1 front II piętro tel. 127-99 Usuwanie wszelkich defektów cery i szpeczących włosów wypróbowaną i doskonałą metodą Przewimie 10-2 i 4-8.

Redakcja i Adm. Piotrkowska 49. Godz. przyłec Redakcji 6-7 po poł. Tel. Adm. 122-14, Tel. Red. 127-24, 136-43, 136-44, 189-90. Tłocznia: 180-80. Konto P. K. O. „Wyd. Republika” 68-149

Prenumerata „II. Republiki” od 1 lutego 1931 roku wynosi w Łodzi 4.00, za odnośnienie do domu 40 gr., z przesyłką pocztowa w kraju zł. 5.50, zagranica zł. 10. „Express” i „Republiki” wraz z odnośnieniem 7.00 złotych.

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: 12 gr. za wiersz milimetryowy (na stronie 10-szpalt) W TEKSCIE: 50 gr za wiersz milimetryowy, (na stronie 4-szpalt) NA SIR: 1-ej zł 2.- za wiersz milimetryowy, (na stronie 4-szpalt) NEKROLOGI: 40 gr za wiersz milimetryowy (na str. 4-szp.) Zarecz zastrzeżone specjalna dopłata Zamieszcowe o 50 proc. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada Ogłoszenia specjalne o 50 proc. drożej Drobne 15 gr — Natucnijcie zł 1.50 szuk pracy 10 groszy najmniejsze zł. 1.20. Ogłoszenia adwokatów rvczałtem 25 zł.

Słuszone reklamacje beda uwzkiędniane, o ile wriiesione beda napóźniej w ciągu tygodnia od ukazania się pierwszego ogłoszenia, lub niezwłocznie po ukazaniu się drugiego z rzędu ogłoszenia tej samej treści co pierwsze — Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie upowazniają do zsdania zwrotu zapłaty lub powtórzenia ogłoszenia.